

DEO AUSPICE,

ET AB EO LUMEN.

CONSULTATIO MEDICA.

Iuvenis ætatis Annorum vigintiquinque; temperamentis calidi, & humidi, cum melancholiz subdominio; structuræ, & habitus mediocris; studiis, & literis vehementer applicatus, Anno præterito capitis oppressione vexatus ad modum catalepsis, incidit in somnum, & per plures dies dormivit, transactis etiam duobus integris diebus antequam oculos aperiret, nee quidquam per os sumeret; postea evasus, & expergesfactus clamabat fortiter, oburgando minis, & percussionibus Famulos, qui ejus servituti addicti stabant; ad instar delirii, sine febre; neque diebus subsequenibus de transactis incommodis, & tragediis recordabatur; stipticitate alvi adeo laborat, ut nisi per clysteres faeces subducere possit; cibum tamen bene appetit, & comedit; in cæteris operationes ejus sunt sine regula, quia aliquando expergesfactus prudenter discurrit, & operatur, aliquando verò sine recta methodo dicit, & agit; & iterum incidit in soporem.

In tantis rerum discriminibus à diversis Medicinæ Professoribus præscripta fuerunt varia remedium genera, eundem-

purgando cum Electuario lenitivo, Cassia, Syrupo rosato solutivo, Diasena, & similibus, pro primarum viarum expiatione, postea cum refrigerantibus fervorem sanguinis compescendo cum emulsionibus Seminum Peponum, & Aquis Nucelianis, necnon per nonnullos dies cum Syrupis ex Papavere albo, & Laudano Nepentes Quercetani eundem detinuerunt; Vinum emeticum paraverunt, & Laudanum liquidum cum Sale Saturni per multas vices prae buerunt; Vesicantia, & iteratas sanguinis missiones, tam ex venis majoribus, quam ex haemorrhoidibus addixerunt; super caput lactis stilicidium, postea columbum illud exhanteratum miserunt; in balneo aquae dulcis collocaverunt, in quo cum magis caput gravaretur, ab eo recedere opus fuit; nuper Jus, in quo cancri fluiatiles fuerunt decocti exhibuerunt; alia etiam remedia dederunt, quae dinumerare inutilis labor videretur; Nunc modo dormit, modo ambulat, modo discurrit, modo bene, modo male; & quod peius est, tali urinae profluvio laborat, ut in dies supra quindecim libras mingat, urinae inconcoctae, & aquae, licet non attingat quartam partem humidi, pondus librarum trium, ponderato humido per calculum, de quo tam in cibo, quam in potu nutritur; cum propensione ad Dyabeticum fluxum (quod Deus avertat.)

Curiosas nullibi magis suas pompas ostentat Natura, quam in humani capitis contemplatione, in quo cum adsit sedes animalium spirituum, eos admirari, & credere opus est, tamquam Divinae Omnipotentiae miraculum, quia eos assatim perscrutari mentis nostrae nativa imbecillitas non permittit; sed quia tentamina etiam in arduis rebus generosum ostendunt animum, horum diram affectionem in dicto Domino Aegrotante bonum duxi meditari, ut de sapientissimorum Medicorum Sententia ingenio meo tam rudi lumen evinceretur; gloriam semper dando Deo ter Maximo, & Optimo, & illis, qui aurato calamo magis promptè scribere parati erunt pro tam ferale morbo extirpando; eo maxime, quia ea semper fuit Literariae Reipublicae consuetudo, & libertas, ut quibuscumque Medicinae cultoribus liceret absque vituperationis nota, sui animi sensus liberè proferre, ubi praesertim de re tam gravi, & urgenti agatur, qualis est consideratio humanae vitae servandae, & nos mehercule plaudere debemus felicitati hujus nostri Saeculi, quatenus servilis credulitatis excusso jugo, ad liberioris Philosophiae cinosuram Medicina suos dirigit rationum cursus.

Au.

3

Autumarem Domini hujus Patientis incommoda oriri à depravatione fermentorum nimia aciditate redolentium, qua ablata volatilizatione maffæ sanguineæ, succedit quædam concretio humoris viscidæ, quo irrenta maffa spirituum animalium per cerebri Emporium discurrentium tardè, & sine regula erumpit eorum motus, & sic invincibilis somni necessitas evenit, juxta doctrinam Hippocratis Medicorum omnium Magistri, & Antefignani dicentis, quod *spiritus animalis est primum anima instrumentum in cerebri ventriculis contentus ad sensum, & motum in universam corporis partem transmittendos procreatur*; cû quo consentiunt, & concordant cæteri Auctores, qui determinant, somnum pendere ab obstructione nervorum, & pro majori parte eorum, qui motui spontaneo inserviunt. In somno enim sensus seriantur, & motus membrorum pro majori parte intermittit, & sicuti sensus, & motus viagent per spiritus implentes nervorum ductus, ita hij non possunt intermittere, nisi impedito influxu spirituum in nervos, & hoc impedimentum nisi in obstructione eorundem nervorum potest inveniri, quod videtur confirmari ab experientia, ex eo quod in somno nervi fatiscunt, & concidunt, genua, ac brachia labunt; quæ accidentia nervorû impotentiam ad membra regenda ostendunt; prout eximè scribit *Thomas Willis*: Dependenter itaque ab impedito spirituum transitu per obstructionem in organa motus, prædictus somnus succedit ab obstructione contumaciori eorundem nervorum, qua motus, & sensus longiori tempore contingunt intermittere, præter naturæ leges.

Hippoc. de
loc. affect.,

Thom. Willis;
in Nervolog.

Hæc igitur obstructio, aliquando fit cû materia segregata, naturæ errore, in substantiam cerebri deponitur, forsan quia pori cerebri materiam absorbeant; aliquando verò producitur ab usu narcoticorum, quia soporiferorum omnium causa deducitur ab acido fîgente, & coagulante, prout in præfato Domino licet suspicari ob nimis longam applicationem studiis, propter quam defatigata, & depauperata spirituum animalium conditio, etiam animæ vitalis potentia læsa fuit, juxta commune assertum Doctorum dicentium: *Spiritus animales à vitalibus generari*. Obstructis itaque nervorum principiis, spiritus rectè intrudi non possunt, undè ex impedita eorum intrusione, de consequenti etiam impeditur eorundem generatio, secundum oraculum sapientissimi *Marcelli Malpighi* olim Magistri mei semper colendi. Aliquando verò fit obstructio in nervis, quia sanguis è venis absorptus coagulatur, & incrassatur ab acido coagulante, propter deficientiam

Marcell. Malpighi de cer.

caloris, per quam tardè movetur; unde infirvus pro impedimento sanguinis advenienti ab arteriis, qui cum libere transire non possit, diffunditur per substantiam cerebri, & regurgitatione sua prohibet transitum spirituum, prout deo ceteris Doctores *Pompeius Saccus*, æterna laude dignus; & hoc pro causa somni invincibilis assignatur à *Villifio* in principio febrium invadentium cum rigore, propter sanguinis congelationem.

Pomp. Sacc.
Acid. febr. 95.

In hoc casu verò obstructio nervorum non est totalis, nec omnimoda, sed est talis, quæ recipit aliqualem numerum spirituum, non tamen sufficientium ad obeunda munia vigilantium, quia præfatus *D. Comes* vocatus sentit, ac punctus se movet, distendit, & contrahit, quod signum est spiritus fluere in aliqua copia, taliter solummodo diminuta, ex qua sequitur obstructio nervorum cerebri, per quam impeditur transitus eorundem spirituum, ex quo impedimento reflexi de novo concentrantur; & hæc est ratio, quæ cognoscitur impedimentum in poris cerebri in nostro *Domino Egroto*, quia aliquando benè, aliquando confusè, & sine methodo agit; dum spiritus animales per porositates cerebri oberrantes huc, & illuc moventur, & impelluntur ad organum sensus cum perceptione variorum objectorum; Motus namque fibrarum ab objecto procedens, quo est vegetior, & sensibilibior in organo sensus communis, ejus perceptio est magis distincta, unde aliquando distinctè, aliquando confusè agit. Præter motum objecti sensus organo impressum, & tractum ad aliud sensus communis, & communicatum fibris cum prædicta dispositione, alius datur motus organi sensus communis versus principia nervorum, cui supereminet copia spirituum animalium illuc consuentium, unde ad determinatum nervum impelluntur pro motu partis ei correspondenti, & anima, in qua cognitio latet, est directrix hujus motus; sicut concordēs scribunt Doctores utriusque Scholæ.

Hinc patet conditio hujus acidi in nostro *Domino Egroto*, quia benè comedit, & cibum petit; *Appetitus*, & *famis sensatio* fit, quia acidum austerum vellicando fibras nerveas ventriculi, corrugationem in eas inducit, & sic produciuntur famis sensatio; & avaritas venter comestorum percipitur, dum fibre ventriculi, & lingua ab humore acido, & austero contrahuntur, & adstringuntur, sicut à quolibet motu, & à quolibet figura particularum moveri, & penetrari non possint, motu patiente titillationem, in qua consistit suavitatis comestorum respectu ventriculi. Sic docebat egregius *Pompeius Saccus* Præceptor meus triplici Corona dignus.

Pomp. Sacc.
433.

Cau.

Causa verò erroris astringis bene, vel male facta, modo rite, modo confusè, . . . pendet ab eodem acido degeocrante, ex quo alteratus motus spirituum in cerebro, modo verus, modo falsus ideas preconceptas advenit, bene, & male cognoscendo, unde evenit libertas spirituum quando bene cognoscit, & confusio eorundem quando inordinate agit, quia aliquando motus ab objecto impressus alteratur per propriam constitutionem nervorum, quando namque motus sit velocior, vel tardior, unde magis, vel minus penetret, quàm conveniat motui objecti, & dum ratio motus non est ex toto conveniens, confusam de eo parit cognitionem, & obscuritas spirituum insurgit, quia, ut dicebat *Vallius*, perceptio imaginationis, confusa sequitur cum inadvertentia, pro conferendo inter se omnes notiones perceptas de objecto; neque revocari posse in dubium hoc documentum puto; quia in tali notione confusa aliquando existens imaginatio Domini *Ægroti* percipit res cum inadvertentia aliter ac sunt, maximeque quando connexionem habent cum aliquo præjudicio, vel passo, vel ab eodem supposito, quia tunc moventur spiritus quidam uniti cum illis spiritibus motis ab objecto, & cum tali modificatione, quæ est apta ad movendam imaginationem ad percipiendum aliquammodo detrimentum, vel passum, vel mediatum, unde quodammodo cogitur mens concipere res connexas cum præjudicio, & per consequens animus affectus maxore ducitur ad confusionem, prout docebat elegantissime *Jon.* in tractatu de motu spirituum.

Thom. Vill.
in pathologia
de cerebro

Jon. in tract.
de mot. spirit.

Hoc plenissime confirmatur à Philosophis omnibus dicentibus, quod anima amans, vel timens aliquod objectum, vel illud appetit, vel abominatur; idèoque semper movet in fluxu spirituum, fibrulas illas, in quibus primò impressa fuit modificatio representans talia objecta cum impulsu in organum sensus communis, ex quo impulsu cogitur percipere tale objectum, quia movetur motu illi simili, quem motum recipit à sensibus externis in prima perceptione talis objecti, quamobrem hic motus, sive continuus influxus spirituum producit ab anima, quæ ardens amans objectum, cum illo optat uniri, sicuti celestis satagit fagere ab eo, quod timet, & propter hanc causam, & propter hunc continuum influxum, semper via aperitur ab Emporio spirituum, ad tangendam, & movendam dictam fibram, vitæ animæ non impellente succedat influxus prædictorum spirituum, à quibus actio confusa producit, & hoc unanimiter admittunt omnes Doctores tam veteres, quàm Neotetici.

Mo-

Modò dicam de stipticitate, sive alvi inobedientia, qua laborat *Dominus Ægrotans*, & reor eam pariter pendere à prædicto acido ad austeritatem inclinante, quia, ut scribebat doctissimus *Etmullerus*, - *feces condensantur, & adstringuntur ex vitio acidi, vel stomachici, vel pancreatici in intestinis prævalenti, eo magis quando acidum est austerum*. Compertum est enim omnibus Medicinam colentibus, quod bilis, & succus pancreaticus, sicut separant cremorem nutritivum ab excrementis, ita simul eisdem excrementis certam consistentiam tribuunt, secundum quam nunc magis, nunc minus sunt fluxibilia, undè sicuti abundans alcali oleosum bilis diluit feces, & fluxibiles facit, ita acidum vel stomachi, vel pancreatici vitiosum, aut nimium, aut austerum, feces nimis coagulat, & induratur, quia ab eodem acido impeditur activitas bilis oleosæ facientis ad molliem fecum, qua de causa, acido prævalente, feces indurantur, & diutius subsistunt in intestinis, quod expressè docuit *Sylvius de le Boe* cum multis aliis.

Hoc ipsum acidum austerum hospitans, & abundans in corpore *Domini Ægroti*, si est causa prejudiciorum hucusque examinatorum. est etiam in causa copiosæ urinæ aqueæ, & crudæ, quam prædictus *Dominus* mingit, ex quibus suspicandum est de ejus vitæ periculo, eo quia rationabiliter infertur, quod sit subsequutura major laxatio vasorum, sicut in Diabete evenire solet, quod esset terribilimum Naturæ excidium, quoniam per copiosam urinæ dejectionem dissipantur partes balsamicæ massæ sanguineæ, undè parva remanet substantia, & etiam imperfecta, & hoc habetur ex *Hippocratis* oraculo, sic monente: *Urina alba, & perspicua mala*, & alibi etiam docuit idem Magister, quod *Urina cruda, & aquosa rapidam reddunt sanguinis massam*; & ratio patet, quia arguunt in eadem massa sanguinea colluviem serositatis excedentis, à qua de consequenti generatur falsum fermentum, à quo particulæ balsamicæ sanguinis corroduntur, de quo penitus dubitandum est, quia omnes Scholæ, tam Veterum, tam Recentiorum admittunt, & statuunt, quod *serosa colluvies nascatur à falso fermento recepto in massa sanguinis, in qua omnes partes balsamicas depopulatur, easdem corrodendo, & dividendo, adeò ut sic divise, & attenuatæ producant copiam urinæ aquosæ, & crudæ, relinquendo illam humiditatem, cui secundum majorem molem uniebantur, & colligatis per dictam humiditatem pluribus particulis massæ sanguineæ, derelinquatur corpus humidius, & separaretur, deperdito umentis officio*.

Mich. Etmull.
de acido aust.

Sylv. de le Boe
de ossi. acidi.

Hipp. de urin.
crud. & aquos.
46. sect. 4. aph.
78.

Qui-

7

Quibus breviter tactis, & consideratis, apparet periculum vitæ *Dominici Egrotantis*; Primò, quia *Hippocrates* ipse fatetur, quod formus longus semper sit malus, quia modum excedit, prout legitur apud eum: *Somnus, atque vigilia, utraque, si modum exceſſerint, malum*; Deindè quia accidentia, quæ morbo adiciuntur, sunt exitiosa, & prava; quibus curatio perdifficilis redditur; Attamen si *D. Egrotans* remediis obtemperabit, spes aſſurgit futurum iri, ut (Divina danſe clementia) primèque ſanitati reſtituatur; pro quo impetrando, opus eſſet ſanguinem dulcificare cum eis, quæ acidum corrigere nata ſunt, ut auſteritas tolleretur, & dulcedo toti maſſæ ſanguineæ conciliaretur; quia cum ſit verum, quod *dulci miſuramur*, teſte *Galeo*, expedit in primis dulcem nutritionem Hipp. ſect. 1.
aph. 3. n. 10. promovere, quod poſſet aſſequi dum uſu decocti facti in ventre *Columbi veteris* cum lignis *Corillo*, *Lentisco*, *Ebena*, *Viſco Quercino*, *Santalis*, *Saſſafras*, ſummatibus *Pini*, & ſimilibus, ſecundùm *Hoffmanni* deſcriptionem, in quo perſiſtendum eſſet per meſem, ſumendo in Aurora ejuſdem decocti uncias octo; & ante prandium laudarem dracmam ſemis perlarum orientalium præparatarum ſine acido, ut ſtomaci acidum imbibereſetur, & ligaretur; Serò verò hora una ante cenam propinarem ſerupulum ſemis pilularum *antimelancholicarum* à *Fiſcherio* præſcriptarum, quibus ſumma facultas conceditur pro extirpanda acidi auſteritate; Deindè tranſi- Gal. de tiben.
valet. 1. rem ad maximum ſanguinis dulcificativum, quod eſt *Aurum poſſibile* designatum à *Paraceſo* in confectione ſui *Pamech*; & tandem opus abſolverem cum corroborantibus caput, qualia ſunt *Carabe*, *Caſtoreum*, *Elleſtuarium capitale*, *Montagnanæ*, *Bettonica*, *Peonia*, & ſimilia; quorum ope, & Deo ter Optimo Maximo annuente, à tanto vitæ diſcrimine evaſurum eſſe ſperarem noſtrum *Dominum Egrotum*, cui ex corde Neſtorcos deprecor Annos ad majorem Dei gloriam ſemper propagandam.

Meliora opto, quod ſuadeant Medici omnes, qui potiori lumine gaudent, nam ego aliorum Voto me ſubmittens obſequentiſſimè Sapientiſſimis Profeſſoribus me adicio.

Sub cenſura. Raptim ſcribebat Florentiæ XV. Kal. Maii Anno Salutis MDCCXXIV.

Joannes Paulus Ferrari
Patricius Parmenſis, Philoſophus, & Medi-
cus Collegiatus.

Florenti. Am. et Vito. P. 1720

**ILLUSTRISSIMO
MAGNI NOMINIS VIRO
MORANDO MORANDI
MEDICO SAPIENTISSIMO
CONSULTATIO
MEDICA,**

**QUA
JOANNES PAULUS FERRARI
Patritius Parmensis, Philosophiae,
& Medicinae Professor**

**OBSEQUENTISSIME
Solutem dicit, & felicitatem.**

FLORENTIAE,

**Typis Antonii Mariae Albizzini. 1724.
Superiorum Permissu.**